

або як його прозвали «мирний гендерний джихад», є обрання першої жінки-мусульманки до Конгресу США. Ільхан Омар була обрана членом Демократичної партії у недалекому 2016 році. Вона виступає за ідеї гендерної рівності, бореться проти ісламофобії та гомофобії. Жінка є родом із Сомалі, країни, в якій активно почали дозволяти жінкам посідати місця у парламенті. Так, наприклад, в Лівані перша жінка змогла проголосувати на виборах у 2004 році, а у 2008 році у ОАЕ жінкам дозволили займати посаду судді. Більш того, нещодавно в Алжирі ввели покарання за сексуальне домагання до жінок.

Охоплюючи дану тему, можна зробити висновок, що ісламський фемінізм має перспективи, оскільки мусульманські країни складають чималий відсоток від усіх країн світу, і жінки-мусульманки мають право, так само як і жінки Європи висловлювати свою думку, обирати своє життя, мати право на розвиток та самореалізацію. Вони не винні, що народилися у хіджабі. Вони мають право його зняти. Але ще багато років їм потрібно плідно над цим працювати.

1. Зінько С. Фемінізм в ісламі: історія та сучасність // Гендерний журна «Я». — №4. – 2010. – С. 26 – 30.

2. Словник гендерних термінів URL// <http://a-z-gender.net/ua/feminizm-islamskij.html>.

Руслана Кусько
викладач кафедри
загальноправових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПСИХОЛОГО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ

Термін «гендер» (англ. Gender - рід) в семантиці української мови найбільш часто використовуватися як усвідомлення індивідуумом своєї статевої належності.

У сучасному суспільстві гендер розглядається як більш складне поняття, яке включає в себе індивідуальні, структурні та інтерактивні складові. Індивідуальна складова включає в себе загальні поняття про біологічні ознаки чоловіків та жінок, які з'являються внаслідок ранньої соціалізації індивідуума. Інтерактивна складова визначається тими гендерними очікуваннями, які формують ідентичність та поведінку особистості через прийняття обмежень соціальної поведінки в суспільстві та правил гендерної поведінки яких дотримуються чоловіки та жінки, що, у сукупності, стає наслідком гендерної соціалізації кожного окремого індивідуума. Структурна складова включає в себе шаблони гендерної ідентичності, установки та статуси які й приводять до відмінностей у гендерній поведінці чоловіків та жінок та, у подальшому, формують гендерні стереотипи у суспільстві.

Забезпечення гендерної рівності повинно досліджуватися комплексно з розумінням філософських, історичних, соціальних, правових та, насамперед, психологічних аспектів гендерної проблематики.

Дослідження питань гендерного розвитку індивідуума, процесів формування самоідентифікації та подальша його гендерна соціалізація відноситься насамперед до компетенції гендерної психології, яка є відносно молодого наукою, оскільки почала свій розвиток у нашій країні в 90-роки минулого століття. Дана наука вивчає закономірності поведінки людини в суспільстві визначені, передусім, її біологічною статтю, соціальним статусом, психологічною статтю (*гендером*) та їх співвідношенням. Засновником психоаналізу З. Фрейдом та іншими провідними психологами зазначається, що гендерна ідентифікація індивідуума виникає у віці 5—6 років[1]. Тобто у зазначеному віці проходить когнітивне самовизначення дитини та формування її уявлень щодо власної статевої ідентичності.

Як правило це формування проходить під впливом дорослих, що оточують дитину, та які, у свою чергу, являються носіями наявних у суспільстві гендерних стереотипів, сформованих внаслідок історичного і соціального розвитку цього ж суспільства.

Гендерна ідентичність індивідуума виникає під впливом існуючих у соціумі гендерних стереотипів, упереджень і установок, виникнення яких напряму залежить від сформованої гендерної ідентичності індивідів цього ж суспільства. Тобто ці поняття є взаємозв'язані і повинні досліджуватися як єдиний процес, а не окремі складові формування

гендерної політики у державі та загалом гендерної культури у суспільстві.

Виходячи із зазначеного задача Державної гендерної політики полягає не лише у вжитті заходів для забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків [2], розробленні шляхів застосування комплексного підходу та здійснення заходів, спрямованих на виконання таких пріоритетів як удосконалення нормативно-правової бази, механізму проведення гендерно-правової експертизи та впровадження статистичних показників у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків [3], а й у запровадженні державних програм для розвитку психолого-правового аспекту гендеру, гендерної освіти і виховання та вжиття інших заходів для забезпечення формування у суспільстві належної гендерної культури.

1. Фрейд З. Введение в психоанализ [Интернет ресурс] <https://mybook.ru/author/zigmund-frejd/vvedenie-v-psihoanaliz/read/>.

2. Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: Закон України від 8 верес. 2005 року № 2866-IV [Електронний ресурс].

3. Постанова Кабінету міністрів України від 11 квітня 2018 р. № 273 «Про затвердження державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року» [Електронний ресурс]

Катерина Малюк
викладач кафедри
загальноправових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ІНДЕКС ГЛОБАЛЬНОГО ГЕНДЕРНОГО РОЗРИВУ: ГЕНДЕРНІ РОЗБІЖНОСТІ УКРАЇНИ

Сьогодні впровадження принципу гендерної рівності, тобто рівних прав та можливостей жінок та чоловіків є якісним показником розвинутої та демократичної держави. Тісний взаємозв'язок політичного представництва жінок і рівня демократичності суспільства був неодноразово досліджений різними вченими та науковцями. Так, видатний американський політолог Рональд Інглхарт присвятив окрему працю даному питанню — «Гендерна рівність і демократія».

Результати його досліджень показують нам, що країни, з високими показниками представництва жінок у політичних інституціях мають не лише вищий рівень забезпечення громадянських прав і свобод, а й більш економічно розвинуті, оскільки створюють умови для політичного й економічного різноманіття.

З метою розширення прав і можливостей жінок, а також зміцнення їхньої ролі у політичному житті та інших сферах людської життєдіяльності на законодавчому рівні було створено безліч нормативно-правових актів, які мають на меті забезпечення рівних прав жінки і чоловіка шляхом надання жінкам рівних з чоловіками можливостей у громадсько-політичній, соціальній, економічній та культурній діяльності.

Основою правових підходів до формування державної гендерної політики є принципи міжнародного права, сформульовані в міжнародних документах з прав людини, розроблених ООН та її структурами, Радою Європи, ОБСЄ, а також Європейським Союзом та НАТО, курс на членство в яких закріплено в Конституції України. Вони містять безпосередні зобов'язання держав, зокрема, у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків. Окреме місце серед цих документів належить Конвенції ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок.

Комплексна та ефективна гендерна політика – це цілеспрямована діяльність державних інституцій із забезпечення та гарантування рівних прав, свобод та можливостей для жінок і чоловіків, утвердження гендерної демократії, формування гендерної культури в суспільстві, захисту від дискримінації за ознакою статі, що є визначальною умовою досягнення гендерної рівності [2].

Важливим інструментом формування та реалізації ефективної гендерної політики держави є збирання статистичних даних, які допомагають забезпечити вироблення стратегічних рішень соціально-економічної політики для реалізації принципу рівноправності в сус-